ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΡΟΖΕ ΡΕΖΙ

Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

— Σὲ παρακαλῶ, εἶπε ὁ Μισὲλ Μπερτιέ, σταματῶντας με ἀμέσως στὰ πρῶτα μου λόγια. Δὲν εἶμαι διόλου ἀξιολύπητος! Δὲν εἶνε διόλου λογικὸς αὐτὸς ὁ οἶκτος ποὺ δείχνετε γιὰ τοὺς τυφλοὺς τοῦ πολέμου. Ἐγώ. τοὐλάχιστον, μ' ὅλη τὴ φοβερὴ πληγὴ ποὺ μοῦ ἄφηκε στὸ πρόσωπό μου τὸ καφτερὸ φιλὶ ἑνὸς θραύματος ὀβίδος, μ' ὅλα μου τὰ θεόκλεισα γιὰ πάντα μάτια, στὸ δηλώνω εἰλικρινέστατα : δὲν εἶμαι διόλου ἄξιος οἴκτου γιατὶ αἰσθάνομαι, πὼς δὲν ἤμουν ποτὲ μου τόσο εὐτυχισμένος ὅσο τώρα!

Ναί, εἶμαι πολὺ εὐτυχισμένος, σὲ βεβαιώνω!

Μὴν ἐκπλήττεσαι, φίλε μου. Μὴ νομίσῃς πὼς τὸ μυαλό μου ἔχει παραστρατήσει. Ἤλθες νὰ μοῦ κάνῃς βίζιτα καὶ σ' εὐχαριστῶ. Ὕστερ' ἀπὸ ἕξη χρόνια μὲ ξαναβρίσκεις στὸ ἴδιο περιβάλλον τυφλόν, ἀλλὰ καὶ πρόσχαρο... Ἂν σοῦ ἐξηγήσω, λοιπόν, τὴν παράξενη περίπτωσί μου...

... Ναί, εἶνε μιὰ φοβερὴ στὴν ἀρχὴ δοκιμασία νὰ χάνῃς τὸ φῶς σου, νὰ μὴν ἀντικρύζῃς τὴν ἁρμονία τῶν χρωμάτων, τὸ ρυθμὸ τῶν κινήσεων, τὴν εὐμορφιὰ τῶν σχημάτων. Νομίζεις, ὅμως, πὼς αὐτὴ μόνο ἡ εὐτυχία βρίσκεται στὸν κόσμο;

Ἔτσι ἐσκεττόμουν κι' ἐγὼ ἄλλοτε. Ἀπ' τὴν ἡμέρα, ὅμως, ποὺ σβύσανε τὰ μάτια μου. ἀνακάλυψα ἕναν καινούργιο κόσμο μὲ ἀτέλειωτες χαρές, ποὺ ἦταν ἀδύνατο νὰ τὶς ὑποπτευθῶ πρίν, χαρὲς ποὺ τὶς ἀπολαμβάνω μὲ μεγαλειότεραν εὐχαρίστησι, γιατὶ εἶνε μυστικές. Κι' ἀκόμα—γιὰ νὰ σοῦ πῶ ὅλην τὴν ἀλήθεια—ἐγνώρισα ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἡμέρα τὴν ἀπέραντη εὐτυχία μιᾶς ἀληθινῆς ἀγάπης.

Θυμᾶσαι δὲν εἶν' ἔτσι, τὴν παλιὰ προπολεμικὴ ζωή μου; Ἐζοῦσα χωρὶς φροντίδες καὶ χωρὶς κομμὸν ἀνησυχία. Χωρὶς καμμιὰ σκέψι. Χάρις στὴν περιουσία μου μποροῦσα νὰ κάνω ὅ,τι μοῦ κατέβαινε στὸ κεφάλι. Εἶχα τότε μιὰ φιλενάδιτσα Δὲν τὴν ἐγνώρισες, μοῦ φαίνεται, γιατὶ ἡ Ζιλμπὲρ ἦταν μιὰ μικροῦλα φοβισμένη ψυχή. Μοῦ εἶχε ἀφοσιωθῆ τρυφερά, ταπεινά, ὑποτακτικά. Ἐννοεῖς, ὅμως, πὼς δὲν ἐπίστευα σὲ τόσο μεγάλα αἰσθήματα, γιατὶ ἐνόμιζα πὼς τὰ ἔκανε ὅλα ἀπὸ συμφέρον καὶ καμμιὰ φορὰ γελοῦσα μὲ τὴν ὑποκρισία της.

Στὶς παρσμονὲς τοῦ πολέμου, μά λιστα, ἐχώρισα ἀπ' τὴ Ζιλμπὲρ γιὰ ν' ἀραβωνιασθῶ.

Εἶχα γνωρίσει τὴν ἐποχὴ ἐκείνη μιὰ νέα, μοναχοκόρη ἑνὸς μεγάλου τραπεζίτου. Ὡραία, κομψή, ἐξυπνη, μὲ τράβηξε ὅσο μπορεῖς νὰ φανταστῆς καὶ πῆρα τὴν ἀπόφασι νὰ τὴν κατακτήσω. Ἡ τύχη μὲ βοήθησε. Τῆς ἄρεσα κι' ἐγὼ καὶ σὲ λίγο μπορούσαμε νὰ θεωρηθοῦμε γι' ἀραβωνιασμένοι, κι' ἂς μὴν εἴχαμε ἀλλάξει δαχτυλίδι.

Ξαφνικὰ κηρύχθηκε ὁ πόλεμος. Στὰ 1917 στὴν ἐπιθεσι τοῦ Κορνιγιέ, ἕνα θραῦσμα ὀβίδος, ποὺ τὸ διηύθυνε ἡ θεία τύχη, μοῦ ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μάτια. Με σύρανε ἀπὸ νοσοκομεῖο σὲ νοσοκομεῖο. Στὸ Παρίσι ἐδοκίμασαν μιὰ τελευταία ἐγχείρισι ποὺ δὲν ἐπέτυχε κι' αὐτή. Μὲ ἀπέλυσαν τότε καὶ γύρισα ἐδῶ. Ὅποιος μ' ἔβλεπε, ψιθύριζε :

— Τὸ καϋμένο τὸ παλληκάρι!

Κι' ἐγὼ εἶχα ἀρχίσει νὰ οἰκτείρω τὸν ἑαυτό μου καὶ τὴν τύχη μου. Γιὰ πρωτη φορὰ ἀντίκρυζα τὴν πειὸ μαύρη νύχτα καὶ τὴ μεγαλείτερη ἠθικὴ μόνωσι.

Κοντά μου εἶχα τὸν καμαριέρη μου μόνο. Αὐτὸς μὲ βοήθησε νὰ κάνω τὰ πρῶτα βήματα μέσα στο σπίτι, αὐτος μὲ πήγαινε περίπατο τὶς ἡμέρες ποὺ ἦταν ἥλιος. Ἄκουγα τὸν κόμπο ποὺ ζοῦσε κοντὰ θορυβοῦσα τριγύρω μου. Σιγὰ - σιγά, ὅμως τὸ αὐτί μου ἔμαθε νὰ τ' ἀντιλαμβάνεται ὅλα. Σιγὰ - σιγα ἀνακαλύψα μυστικά, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ μοῦ τ' ἀποκαλύψῃ μονο τὸ μάτι.

Μυστικὰ γεμάτα χαρά, μὰ κι' ἄλλα γεμάτα πίκρες. Ἐκεῖ ποὺ ὅλος ὁ κόσμος προσέχει τα φαινόμενα μόνο καί πιστεύει στὴν καλωσύνη καὶ στὴν ὡμορφιὰ τῆς γυναίκας, ἐγὼ ὁ τυφλος διέκρινα τὴν πραγματικὴ ὕπαρξι κάτω ἀπὸ τὴ μασκα. Ἀνακάλυπτα τὴν ψυχὴ, καλὴ ἢ κακὴ, με το μυστήριο της φωνῆς και μονο...

Μιὰ μέρα πῆγα στὸ σπιτι ἐκείνης ποὺ τὴν ἐθεωροῦσα ἀκόμα γιὰ μνηστὴ μου... Ὦ, φίλε μου! Τὶ φοβερὸ πρᾶγμα εἶνε τὸ ψεμμα, ὅταν το μαντεύῃ κανεὶς σ' ἀγαπημενα χειλη!

Ἡ ἀραβωνιαστικὴ μου μὲ δεχθῆκε μὲ κοινοτατα λόγια συμπαθειας. Ἐνω μιλοῦσα, ἐγὼ τὴν ἄκουγα μὲ τεταμένη τὴν ἀκοή. Ἦταν ἡ ἴδια φωνὴ, μὰ ἐγὼ δεν την ἀνεγνώριζα πια. Ἐννιωθα τὴ φοβερὴ ἀλήθεια : Τὰ μάτια λενε ψεμματα, τὸ πρόσωπο λέει ψεμματα, ἡ χειρονομίες λένε ψέμματα κι' αὐτες, μονο ἡ φωνὴ δὲν μπορεῖ να κρύψῃ την ἀλήθεια. Τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουν σωστὸς ἄνθρωπος, ὅπως ἤταν ἀπησχολημενος σε χιλια δυὸ πράγματα ὁ νοῦς μου, ἦταν ἀδυνατον να πρυσεξῃ στην αλήθεια. Τώρα, ὅμως, ἔνσι που δὲν ἀντικρυζανε τα ματια μου τα παιγνίδια τῆς φυσιογνωμίας, τὰ ψεύτικα χαμόγελα, ἐννιωθα ἀπόλυτα ὅλο τὸ μεγεθος τῆς ἀπάτης ἀπὸ κόνη τὴ φωνὴ τῆς νέας αὐτῆς...

Μὲ λόγια ἐνθαρρυντικὰ ἡ ἀραβωνιαστικὴ μου μοῦδινε νὰ καταλόβω πὼς μὲ ἄφηνε ἐλεύθερο. Ἦταν ἀδύνατο ν' ἀπατηθῶ. Δὲν ἤθελεν ἄντρα της ἕνα σακάτη, ἕναν τυφλό...

Ἔφυγα μὲ μεγάλο πόνο στὴν ψυχή. Στὴν ἀτελπισία μου ἄρχισα νὰ λυποῦμαι γιὰ τὴν καινούργια αἴσθησι ποὺ εἶχα ἀποκτήσει, γι' αὐτὴ τὴ δύναμι νὰ διακρίνω τὴν ἀλήθεια ἀπ' τὴν ψευτιά, μονάχα μὲ τὴν ἀκοή...

Ξυφνικὰ θυμήθηκα τή Ζιλμπέρτ καὶ μ' ἔπιασε ἡ ζωηρὴ ἐπιθυμία νὰ τὴν ξανόβρω μὲ κάθε θυσία καὶ ὅσο γρηγορώτερα μποροῦσα μάλιστα.

Χρόνια εἶχαν περάσει ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἐχωρίσαμε. Ἐφοβόμουν πολὺ πὼς μὲ εἶχε λησμονήσει. Καὶ ὅμως, ὄχι! Ἡ Ζιλμπέρτ φαινόταν σᾶν νὰ μὲ περιμνε, στὸ ἴδιο σπίτι ποὺ ἔμενε τὸν καιρό τοῦ χωρισμοῦ μας καὶ μὲ δέχτηκε μὲ τὶς ἴδιες χειρονομίες, τὰ ἴδια λόγια,γεμάτα ἀνάπη, γεμάτα γλύκα ἀπερίγραπτη.

Καὶ ἡ φωνή της, ἡ φωνοῦλα της, ἐκείνη ποὺ τὴν εἶχα ἄλλοτε παρεγνωρίσει τόσο πολύ, μιλοῦσε ὁλοκάθαρα στὴν καινούρια μου ἀκοή, δὲν ἔ ειχε διόλου ψέμματα!

Ὄχι, δὲν ἔλεγε ψέμματα ἡ θεία ἐκείνη φωνή, ποὺ ἦταν γεμάτη διακυμάνσεις λεπτὴ κι' ὁλότρεμη, ἁρμονική, εἰλικρινὴς σᾶν γνήσιο νόμισμα!

Τὶ τρελλὸς ποὺ ἤμουν νὰ μὴν τὸ ἀντιληφθῶ αὐτὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἔπρεπε!

Μποροῦσα, ἄρα γε, νὰ ξαναχίσω ἕνα σύνδεσμο ποὺ εἶχε κοπῆ; Αὐτο δὲν ἐτολμοῦσα νὰ τὸ ἐλπίζω. Ἡ Ζιλμπέρτ, ὅμως, ἐμάντευσε τὴν ἀγωνία μου, μὲ πῆρε μέσα στὰ ὁλόδροσά της μπράτσα καὶ μοῦ εἶπε μὲ τὴν πειὸ μεγάλη, μὲ τὴν πειὸ εἰλικρινῆ τρυφερότητα :

— Ἀφοῦ εἶσαι μόνος σου, Μισέλ, μὲ θέλεις ἐμένα γιὰ ὁδηγό σου, γιὰ στηριγμα, γιὰ σκλάβα σου :

Ὦ, τὶ εὐτυχία ποὺ ξανάβρισκα! Ὦ, τὶ ἀληθινὴ ἀγάπη μοῦ χαριζόταν ἀνέλπιστα ὁλόκληρη! Ἐγκατέστησα τότε τὴ Ζιλμπέρτ στὸ σπίτι μου. Τρία χρόνια ζῆ μαζί μου καὶ εἶνε ἡ καθημερινὴ χαρά, ἡ παντοτεινὴ εὐτυχία μου!

Νὰ τὴν πάρω γυναίκα μου! Ὦ, βέβαια, τὸ θέλω αὐτὸ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά. Ἡ Ζιλμπέρτ, ὅμως, δὲν δέχεται. Φοβᾶται ἀκόμα πὼς μπορεῖ νὰ τὴν ὑποπτεύωμαι γιὰ συμφεροντολόγο. Θέλει νὰ μοῦ τὰ δίνῃ ἐκείνη ὅλα καὶ νὰ μὴ δεχθῆ τίποτε ἀπὸ μένα. Μὲ περιβάλλει μὲ τὴν τρυφερότητά της σᾶν μ' ἕνα φωτεινὸ μανδύα. Ὡραιότερο ἀπ' το φῶς ποὺ ἔχασα.

Τὴν ἀκούω ποὺ ζῆ στὸ πλευρό μου, κι' αἰσθάνομαι μεγαλείτερη χαρὰ σᾶν νιώθω τὸ ἀνάλαφρο φροῦ-φροῦ τῆς φούστας της, παρὰ πρὶν μὲ τὰ ὡραιότερα θεάματα τοῦ κόσμου...

Ἡ Ζιλμπὲρτ εἶνε ὅλη μου ἡ ζωή, ὅλη μου ἡ ἐλπίδα...Και ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶνε κλειστὰ τὰ μάτια μου, γιατὶ τυφλώθηκα, μπόρεσα νὰ ἐξασφαλίσω αὐτὴ τὴν εὐτυχία!

Ναί, στάσου, ἄκουσε! Αὐτὴ τὴ στιγμὴ μπαίνει στὸν ἀντερέ, περπατεῖ ἀνάλαφρα ἁπάνω στὸ χαλί. Διστάζει νἄρθῃ ἐδῶ στὴ σάλα γιατὶ ἐννιωσε ἡ ἔμαθε ἴσως πὼς ἔχω μαζί μου κάποιο ξένο. Δὲν ἀκοῦς τίποτε σύ; Ἐγὼ τὴν ἀκούω πρὶν ἀπὸ πολλὰ λεπτά.Ἡ πόρτα θ' ἀνοίξῃ τώρα. Νὰ την ἡ ζωή μου!... Νὰ την ἡ εὐτυχία μου!... Νὰ την ἡ ἀγάπη μου!...

Ροζὲ Ρεζὶ

Μὲ δέχθηκε μὲ κοινότατα λόγια συμπαθείας

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΕΒΡΑΪΚΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

Ἡ Σάρα βρίσκεται στὴν ἀγωνία. Ὁ σύζυγός της Σολομών, τρανταζοντάς την γιὰ νὰ την συνεφέρει ἀπὸ τὸν λήθαργο στὸν ὁποῖον ἔχει πέσει, τῆς φωνάζει :

— Σ ρα! Σάρα! Ὁρκισου μου ὅτι δὲν μὲ ἔχεις ἀπατήσει ποτέ.

Ἡ Σαρα, μισοπεθαμμένη ἀπαντᾶ :

— Στ' ὁρκίζομαι, Σολομών.Νὰ στριφογυρίζω αἰωνίως μέσα στὸν τάφο μου, ἐαν σε ἀπατησα καμμιὰ φορα.

— Πολὺ καλά. Τώρα μπορεῖς νὰ πεθάνῃς. Σὲ πιστεύω, ἀπήντησεν ὁ Σολομών.

Ἡ Σαρα ξεψυχησε. Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ πέθανε κι' ὁ Σολομών. Μόλις ἔφθασε στὸν οὐρανό, εἶπε στὸν Θεο :

— Που εἶνε ἡ Σαρα;

— Ποιὰ Σάρα; ἐδῶ ἔχουμε χιλιάδες γυναῖκες με τὸ ὄνομα αὐτό.

— Ἡ Σαρα Μπλουμενφελδ, ἡ γυναῖκα μου.

— Μηπως την ξέρεις ἐσύ διόλου; ἐρώτησεν ὁ Θεὸς ἕνα ἄγγελάκι.

— Μαλισσα Παναγιά, σπηνησε ὁ ἄγγελος, εἶνε αὐτὴ που εἶνε κλεισμένη μές στον ταφο της ἀπο τοτε που πέθανε και..στριφογυρίζει σᾶν σβοῦρα!...